

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ΘΕΜΑΤΑ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ

Κωνσταντίνος Καβάφης «Ο Δαρείος»

Ο ποιητής Φερνάζης το σπουδαίον μέρος
του επικού ποιήματός του κάμνει.

Το πώς την βασιλεία των Περσών
παρέλαβε ο Δαρείος Υστάσπου. (Από αυτόν
κατάγεται ο ένδοξός μας βασιλεύς,
ο Μιθριδάτης, Διόνυσος κ' Ευπάτωρ). Αλλ' εδώ
χρειάζεται φιλοσοφία· πρέπει ν' αναλύσει
τα αισθήματα που θα είχεν ο Δαρείος:
ίσως υπεροψίαν και μέθην· όχι όμως — μάλλον
σαν κατανόησι της ματαιότητος των μεγαλείων.
Βαθέως σκέπτεται το πράγμα ο ποιητής.

Αλλά τον διακόπτει ο υπηρέτης του που μπαίνει
τρέχοντας, και την βαρυσήμαντην είδησι αγγέλλει.
Άρχισε ο πόλεμος με τους Ρωμαίους.
Το πλείστον του στρατού μας πέρασε τα σύνορα.

Ο ποιητής μένει ενεός. Τι συμφορά!
Πού τώρα ο ένδοξός μας βασιλεύς,
ο Μιθριδάτης, Διόνυσος κ' Ευπάτωρ,
μ' ελληνικά ποιήματα ν' ασχοληθεί.
Μέσα σε πόλεμο — φαντάσου, ελληνικά ποιήματα.

Αδημονεί ο Φερνάζης. Ατυχία!
Εκεί που το είχε θετικό με τον «Δαρείο»
ν' αναδειχθεί, και τους επικριτάς του,
τους φθονερούς, τελειωτικά ν' αποστομώσει.
Τι αναβολή, τι αναβολή στα σχέδιά του.

Και νάταν μόνο αναβολή, πάλι καλά.
Αλλά να δούμε αν έχουμε κι ασφάλεια
στην Αμισό. Δεν είναι πολιτεία εκτάκτως οχυρή.
Είναι φρικτότατοι εχθροί οι Ρωμαίοι.
Μπορούμε να τα βγάλουμε μ' αυτούς,
οι Καππαδόκες; Γένεται ποτέ;
Είναι να μετρηθούμε τώρα με τες λεγεώνες;
Θεοί μεγάλοι, της Ασίας προστάται, βοηθήστε μας.—

Όμως μες σ' όλη του την ταραχή και το κακό,
επίμονα κ' η ποιητική ιδέα πάει κι έρχεται —
το πιθανότερο είναι, βέβαια, υπεροψίαν και μέθην·
υπεροψίαν και μέθην θα είχεν ο Δαρειος.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Να εξηγήσετε γιατί το ποίημα εντάσσεται στα ποιήματα για την ποίηση.

(Μονάδες 20)

2. Να εξηγήσετε τον τίτλο του ποιήματος. **(Μονάδες 20)**
3. «Το ποιητικό υποκείμενο αφηγείται ένα επεισόδιο-στιγμιότυπο με κέντρο τον φανταστικό ποιητή Φερνάζη, που ορισμένοι μελετητές, όπως ο Σαββίδης, θεωρούν ότι είναι προσωπείο του Καβάφη. Αφηγείται το στιγμιότυπο και συγχρόνως ενσωματώνει τον εσωτερικό λόγο (τις σκέψεις και τους προβληματισμούς) του Φερνάζη με μονόλογο.» Να παρουσιάσετε πως ταυτίζονται ο Καβάφης και ο Φερνάζης. **(Μονάδες 20)**
4. Να αναπτύξετε σε μια παράγραφο 100-120 λέξεων το νόημα του στίχου «Μέσα σε πόλεμο — φαντάσου, ελληνικά ποιήματα.» **(Μονάδες 20)**
5. Να βρείτε δύο διαφορές και τρεις ομοιότητες ανάμεσα στο ποίημα του Καβάφη και του Μόντη. **(Μονάδες 20)**

Κ. Μόντη, ο θώρακας του Κινύρα ¹

Υπήρξαν πολλοί οι επικριτές του Κινύρα
 πως άλλα του ζητήθηκαν κι άλλα έδωσε,
 πως απέκρουσε την Ιστορία, πως πρόσφερε απλώς ένα
 θώρακα για την εκστρατεία της Τροίας.

—Τίποτα περισσότερο δεν ήταν δυνατό, βέβαια,
 να περιμένει κανείς από ένα ποιητή, είπαν.

- Μπορεί να κυβερνά ένας ποιητής
 και μάλιστα σε τέτοιες κρίσιμες στιγμές; Είπαν.

Ένας τρίτος είπε πως όλα εκείνα τα ποικίλματα
 δεν ήταν δυνατό ν' αντισταθμίσουν
 την οφειλόμενη ανθρώπινη προσφορά.

Άλλος είπε πως ακριβώς και μόνο το γεγονός πως
 τόσο βαρύτιμο έκανε το θώρακα ο Κινύρας
 αποδείκνυε πως ένιωθε
 κάτι άλλο σημαντικό παρέλειπε.

Κι ένας τελευταίος – ποιητής κι αυτός–

ο Εύκλος απ' το Κούριο
 είπε – δε νομίζω από αντιζηλία –

πως ούτε καν την ποίηση
 δεν ήξερε ο Κινύρας να θέσει υπεράνω όλων

- που ως φαίνεται ήθελε – γιατί
 πώς θα 'ταν, αλήθεια, νοητό όταν θα
 μιλούσε ο Όμηρος

για τους Κύπριους ήρωες-
 να μην είχε παρά ένα κενό θώρακα να τραγουδήσει,
 να μην είχε παρά ένα κενό θώρακα να περιγράψει,
 όσο πολύτιμο;

¹ Ο πρώτος μυθικός βασιλιάς της Κύπρου και ο πρώτος ιερέας της Αφροδίτης στο νησί. Συνέθεσε ύμνους προς τιμή της Αφροδίτης και θεωρείται ο πρώτος λυρικός ποιητής του νησιού. Ο Κινύρας υποσχέθηκε να στείλει 50 πλοία στον Τρωικό πόλεμο, αλλά τελικά εξαπάτησε τους Αχαιούς και έστειλε μόνο ένα πραγματικό πλοίο, ενώ τα άλλα 49 ήταν πηλίνα ομοιώματα πλοίων